

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

07 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte: Ursache Petru,
judecători: Toma Nadejda și Țurcan Anatolie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de avocatul Popescu Ion în numele inculpatului Florea Iura, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Florea Iura XXXXX, născut la XXXXX,
originar din or. XXXXX, domiciliat în
or. XXXXX, str. XXXXX, XXXXX, mun.
XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 20.06.2017 – 09.08.2017;

Instanța de apel: 01.09.2017 – 04.10.2017;

Instanța de recurs: 22.01.2018 – 07.03.2018;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 09 august 2017, în baza probelor administrate în faza de urmării penale prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Florea Iura a fost declarat vinovat în săvârșirea infracțiuni prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. e), f) Codul penal și i s-a stabilit o pedeapsă de 4 ani 6 luni închisoare, fără amendă. În conformitate cu art. 90 Codul penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării de către Florea Iura a pedepsei cu stabilirea termenului de probațiune de 2 ani.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut, că la 29.05.2017 aproximativ ora 10:30, aflându-se pe str. P. Rareș, or. Durlești, mun. Chișinău, acționând cu intenție directă, folosind violența nepericuloasă pentru viața și sănătatea persoanei a aplicat câteva lovituri cu pumnii față de cet. Ciocoi T., după care în mod deschis a sustras de la dânsa geanta la prețul de 500 lei, în care se afla portmoneul la prețul de 300 lei, 900 lei în numerar, telefonul mobil de model „Samsung” la prețul de 400 lei, bunuri cu care a părăsit locul infracțiunii, cauzând părții vătămate daună în proporții considerabile în sumă de 2100 lei și vătămare neînsemnată a integrității corporale, conform raportului de expertiză judiciară nr. 1276/D din 16.06.2017.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 187 alin. (2) lit. e) și f) Cod penal, după indicii calificativi – jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor

altei persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura municipiului Chișinău (oficiul Buiucani) solicitând admiterea apelului, casarea sentinței, în partea individualizării pedepsei penale, rejudecarea cauzei penale conform ordinii stabilite pentru prima instanță, cu pronunțarea unei noi decizii prin care Florea Iura, să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 187 alin. (2) lit. e) și f) Codul penal și să-i fie numită o pedeapsă sub formă de închisoare de 4 ani și 8 luni cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu amendă în mărime de 850 unități convenționale, invocând următoarele argumente:

- la individualizarea pedepsei instanța de fond nu a luat în considerație faptul că inculpatul anterior a fost condamnat pentru infracțiuni similare, de asemenea, bunurile sustrase de la partea vătămată nu au fost întoarse benevol ci de o terță persoană care l-a ajuns din urmă și cu forță le-a recuperat. Suspendarea executării pedepsei îl va favoriza pe inculpat în continuare să săvârșească infracțiuni similare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2017, a fost admis parțial apelul declarat de procuror, casată parțial sentința în partea ce se referă la stabilirea pedepsei, pronunțată în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a stabilit lui Florea Iura pedeapsa cu închisoare pe un termen de 4 ani și 8 luni fără amendă, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În rest sentința a fost menținută.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a reținut că, la pronunțarea sentinței, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că inculpatul a săvârșit infracțiunea imputată. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, instanța de apel a menționat că, la stabilirea pedepsei și mărimea acesteia urmează a ține cont de criteriile de individualizare a pedepsei. Prin criteriile de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele de care instanța de judecată este obligată să se conducă în procesul stabilirii pedepsei și la aplicarea ei persoanei vinovate de săvârșirea infracțiunii. Individualizarea pedepsei constă în obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și a pedepsei penale. Pedeapsa este echitabilă, când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune. Pentru stabilirea unei pedepse echitabile, instanțele de judecată trebuie să studieze multilateral, în deplină măsură și obiectiv, toate circumstanțele și datele care caracterizează atât negativ, cât și pozitiv persoana inculpatului și care au o importanță esențială pentru stabilirea categoriei și mărimii pedepsei.

Astfel, la individualizarea și stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului.

Instanța de apel a menționat că, pedeapsa penală este echitabilă atunci când este capabilă de a contribui la realizarea scopurilor pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane or, practica judiciară demonstrează că, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. Legalitatea pedepsei impune instanței obligația de a stabili pedeapsa în limitele fixate în Partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a Codului penal. Individualizarea pedepsei constă în obligația instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului, necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale. Astfel, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Instanța de apel a constatat circumstanțele atenuante ca fiind doar căința sinceră, deoarece reieșind din materialele cauzei și probatoriul prezentat, nu pot fi reținute alte circumstanțe constatate de instanța de fond. Descoperirea infracțiunii și lipsa prejudiciului cauzat decurg din circumstanțele producerii infracțiunii și anume: după comiterea infracțiunii, martorul Macari Constantin a recuperat geanta. Astfel instanța de apel urmează să îi stabilească lui Florea Iura pedeapsa închisorii pe un termen de 4 ani și 8 luni fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Totodată, instanța de apel ținând cont de multitudinea circumstanțelor care descriu infracțiunea respectivă nu a considerat rațional faptul că prima instanță a dispus suspendarea executării pedepsei, în acest sens găsind veridice și aplicabile argumentele apelului. În aceeași ordine de idei, raționând prin prisma textelor de lege menționate, instanța de apel a menționat că, la stabilirea pedepsei inculpatului, prima instanță nu a dat o apreciere cuvenită normelor citate mai sus, or, deși nu a stabilit existența circumstanțelor atenuante sau prezența altor circumstanțe necesare a aplicat prevederile art. 90 Codul penal, a suspendat condiționat executarea pedepsei stabilite în privința inculpatului - fără a motiva necesitatea soluției respective și fără a da eficiența cuvenită prevederilor art. 61 și art. 75 Cod penal.

O condiție obligatorie (și unicul temei) pentru condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei rezidă în faptul că nu ar fi rațional ca inculpatul să execute pedeapsa cu închisoare stabilită. Aceasta ar însemna că, în rezultatul cercetării cauzei și calităților individuale ale inculpatului s-a format convingerea fermă în posibilitatea atingerii scopurilor pedepsei penale fără izolarea de societate, dar în condițiile unui control profilactic al comportamentului persoanei respective într-o anumită perioadă de timp. Astfel, instituția suspendării condiționate a executării pedepsei nu trebuie

privită ca un avantaj sau un drept acordat de lege persoanelor vinovate, dar trebuie apreciată ca un mijloc preventiv de apărare socială care derivă din organizarea unei politici penale adaptate la realitatea socială concretă. Pentru dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei, instanța de apel trebuie să examineze dacă prin suspendarea condiționată, în cazul dat, va fi posibilă atingerea scopurilor pedepsei stipulate în art. 61 Codul penal.

Instanța de apel a reținut că, în conformitate cu informația despre condamnările anterioare (f.d.29-30), inculpatul a fost condamnat de multiple ori și la fel în privința sa a fost aplicat anterior suspendarea condiționată a pedepsei, însă, care nu a produs efectele necesare, nefiind atinse scopurile pedepsei penale. Instanța de apel a constatat că, în timp ce suspendarea condiționată a executării pedepsei, aplicată anterior, nu a avut efectul scontat, o nouă suspendare condiționată nu va avea efectele legale stabilite și nu ar realiza atingerea scopurilor pedepsei penale. La caz, lipsesc careva circumstanțe care ar indica contrariul. Ținând cont de specificul acestora, personalitatea părții vătămate și comiterea sistematică a infracțiunilor, instanța de apel a reținut o orientare antisocială stabilă a inculpatului față de respectarea cadrului legal. În cazul unei asemenea orientări antisociale decade raționalitatea neexecutării reale a pedepsei.

Astfel, instanța de apel a considerat că în privința inculpatului nu pot fi aplicate nici prevederile art. 90 Codul penal, suspendarea condiționată a executării pedepsei.

În consecință, instanța de apel a considerat că pedeapsa aplicată inculpatului urmează să fie executată real, stabilindu-se astfel o individualizare a pedepsei care este legală, întemeiată, proporțională faptei comise și circumstanțelor reale și personale.

6. Împotriva deciziei instanței de apel, la 01 ianuarie 2018, în termen, declară recurs ordinar avocatul Popescu Ion în numele inculpatului Florea Iura, prin care solicită casarea deciziei instanței de apel cu menținerea în vigoare a sentinței.

În motivarea recursului, invocând temei de drept prevăzut de pct. 6), 10) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- instanța de apel eronat a casat sentința și i-a stabilit inculpatului pedeapsa închisorii cu executare reală;

- instanța de apel a încălcat prevederile art. 394 Cod de procedură penală, fără a fi indicate circumstanțele atenuate, cum ar fi vârsta inculpatului de 58 de ani;

- inculpatul suferă de unele boli cu dureri de cap, cu pierderi de auz, și se află la evidență la spitalul clinic din or. Durlești, mun. Chișinău;

- s-a autodenunțat benevol, a declarat despre fapta comisă și despre toate circumstanțele cauzei, se căiește sincer de cele comise, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii și colaborarea cu organul de urmărire penală la stabilirea tuturor circumstanțelor faptei, iar partea vătămată nu are careva pretenții față de el.

7. Procurorul prin referința depusă a solicitat declararea inadmisibilității recursului pe motiv, că pedeapsa stabilită de instanța de apel este în dependență de circumstanțele atenuate și agravante prevăzute la art. 76-77 Cod

penal, precum și efectele acestora prevăzute în art. 78 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente:

Potrivit prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit art. 432 alin.(1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal de asemenea menționează că, temeiurile pentru recurs pot fi invocate doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel, fapt stipulat de alin. (2) art. 427 Cod de procedură penală.

Instanța de recurs subliniază că, potrivit practicii judiciare constante, *erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.*

Potrivit conținutului recursului, recurentul invocă temei de drept pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel atunci când: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

8.1. Cu privire la argumentele recursului prin care se indică că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, Colegiul penal constată că temeiurile invocate de recurent în acest sens nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Astfel, potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală stabilesc că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit prevederilor art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal consideră, că argumentele aduse de recurent în susținerea solicitărilor sale cu referire la temeiurile de recurs prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*, au constituit obiect de examinare în instanța de apel, și asupra acestora instanța s-a expus detaliat și motivat, așa cum este indicat în pct. 5 al prezentei decizii, motivare pe care instanța de recurs o susține și repetarea căreia nu o consideră necesară.

8.2. Analizând decizia instanței de apel prin prisma criticilor aduse de recurent în baza art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală și anume: s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, Colegiul penal menționează că potrivit art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și, respectiv, are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Colegiul atestă că art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal prevede pedeapsa cu închisoarea de la 5 la 7 ani.

În continuare Colegiul penal constată că, examinarea cauzei și pronunțarea sentinței a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală potrivit prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală respectiv urmează de menționat că potrivit normei citate și anume la alin. 8) „inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare ...”.

Instanța de apel, casând sentința primei instanțe în latura penală, rejudecând cauza și pronunțând o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, i-a stabilit inculpatului pedeapsă în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală, de 4 ani și 8 luni ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovată de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului Cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Colegiul penal reține că instanța de apel, individualizând pedeapsa inculpatului a reținut ca circumstanțe atenuate fiind doar căința sinceră, deoarece reieșind din materialele cauzei și probatoriul prezentat, nu pot fi reținute alte circumstanțe constatate de instanța de fond. Descoperirea

infracțiunii și lipsa prejudiciului cauzat decurg din circumstanțele producerii infracțiunii, și anume după comiterea infracțiunii, martorul Macari Constantin a recuperat geanta.

Totodată, instanța de apel corect a reținut faptul, că inculpatul nu întrunește condițiile necesare pentru a se dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei, deoarece ultimul a fost condamnat de multiple ori și la fel în privința sa a fost aplicată anterior suspendarea condiționată a pedepsei, însă care nu a produs efectele necesare, nefiind atinse scopurile pedepsei penale.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal constată, că argumentele recursului în acest sens sunt neîntemeiate, deoarece concluzia instanței de apel privind individualizarea pedepsei inculpatului este una corectă, pedeapsa inculpatului fiind stabilită în limitele prevăzute de legea penală cu respectarea exigențelor legii.

Mai mult ca atât, Colegiul penal subliniază că, potrivit practicii judiciare constante, instanțele judecătorești sunt singure în măsură să determine măsura de pedeapsă și durata acesteia precum și modul de executare al pedepsei, ținând cont de prevederile legale în acest sens și de circumstanțele cauzei, prin urmare, argumentele recursului potrivit cărora inculpatul urma să beneficieze de reducerea pedepsei la limita minimă, sau aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal nu pot să determine pronunțarea unei soluții privind admiterea recursului.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, temeiurile invocate de recurent prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului. Astfel de erori de drept în speța examinată nu s-au comis, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Popescu Ion în numele inculpatului Florea Iura, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2017, în cauza penală în privința lui **Florea Iura XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **18 mai 2018**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena